VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Finansów Publicznych**
(nr 373)
z dnia 23 października 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 373)

23 października 2018 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Andrzeja Szlachty (PiS)**, przewodniczącego Komisji Finansów Publicznych, rozpatrzyła:

– rządowy projekt ustawy budżetowej na rok 2019 (druk nr 2864) w zakresie:

1) części budżetowej 58 – Główny Urząd Statystyczny:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
c) plan finansowy instytucji gospodarki budżetowej z zał. nr 12 – Centrum Badań i Edukacji Statystycznej;

2) planu finansowego państwowej osoby prawnej z zał. nr 14 – Rzecznika Finansowego.

W posiedzeniu udział wzięli: **Tomasz Robaczyński** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Aleksandra Wiktorow** rzecznik finansowy, **Grażyna Marciniak** wiceprezes Głównego Urzędu Statystycznego wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska** i **Jakub Krowiranda** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, **Jacek Pędzisz** – legislator z Biura Legislacyjnego oraz **Zofia Szpringer** – naczelnik wydziału w Biurze Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Dzień dobry państwu. Witam państwa na kolejnym posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Otwieram posiedzenie. Stwierdzam kworum.

Porządek dzienny posiedzenia przewiduje: rozpatrzenie rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2019 (druk nr 2864) w zakresie: 1) części budżetowej 58 – Główny Urząd Statystyczny: a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2, b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6, c) plan finansowy instytucji gospodarki budżetowej z zał. nr 12 – Centrum Badań i Edukacji Statystycznej; 2) planu finansowego państwowej osoby prawnej z zał. nr 14 – Rzecznika Finansowego.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Jest wniosek do porządku dziennego. Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, chciałabym prosić o odwrócenie kolejności rozpatrywania i rozpocząć od budżetu Rzecznika Finansowego.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Krótkie uzasadnienie?

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Panie przewodniczący, zostałam wyznaczona jako koreferent. Równolegle do naszego posiedzenia mam jedną sprawę na posiedzeniu plenarnym oraz posiedzenie Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych w sprawie budżetu.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Mam również posiedzenia komisji.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Pani przewodnicząca ma kontrpropozycję?

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Wycofuję wniosek.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Dziękuję bardzo. Stwierdzam przyjęcie porządku. Przystępujemy do jego realizacji.

Bardzo serdecznie witam przedstawicieli naczelnych organów administracji państwowej oraz innych urzędów i instytucji w osobach: pana Tomasza Robaczyńskiego – podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów. Witam pana ministra. Witam panią Grażynę Marciniak – wiceprezes Głównego Urzędu Statystycznego. Witam panią Aleksandrę Wiktorow – rzecznika finansowego. Bardzo serdecznie witam panią rzecznik. Witam wszystkich gości.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Na bieżącym posiedzeniu rozpoczynamy rozpatrywanie projektu ustawy budżetowej na 2019 rok w zakresie części należących do właściwości naszej Komisji.

Posłowie, członkowie Komisji otrzymali informację o projekcie budżetu w danych częściach, przygotowane przez dysponentów części budżetowych oraz opracowania Biura Analiz Sejmowych w formie elektronicznej. Wszystkie materiały są dostępne w folderze SDI na iPadach.

Rozpatrywanie projektu budżetu będzie odbywało się w następującym porządku. W pierwszym punkcie wystąpią przedstawiciele naczelnych organów administracji państwowej i innych urzędów. Następnie głos zabierze poseł wyznaczony przez prezydium Komisji do koreferowania poszczególnych części. W punkcie trzecim nastąpią pytania posłów i odpowiedzi dysponentów poszczególnych części budżetowych oraz dyskusja.

Bardzo proszę panią prezes GUS o zreferowanie projektu budżetu w swoim zakresie. Bardzo proszę.

Wiceprezes Głównego Urzędu Statystycznego Grażyna Marciniak:

Dzień dobry państwu. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, przedłożona przez prezesa GUS informacja o planowanych na 2019 r. zamierzeniach wraz z projektem budżetu dotyczy 20 jednostek budżetowych, tj. centrali GUS, 16 urzędów statystycznych w województwach, Centrum Informatyki Statystycznej, Zakładu Wydawnictw Statystycznych, Centralnej Biblioteki Statystycznej oraz jednej jednostki gospodarki budżetowej.

W dokumencie szczegółowo przedstawiono zamierzenia badawcze i działania wspierające gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie wyników badań, ujętych w rocznych programach badań statystycznych statystki publicznej.

Planując zakres i zawartość prac badawczych GUS, kieruje się zasadami jak najwyższej efektywności kosztowej, nieobciążenia nadmiernie respondentów i zmniejszania obciążeń związanych ze sprawozdawczością. Prowadzone są prace metodologiczne i wdrożeniowe dla rozwiązań wykorzystujących alternatywne źródła informacji, przede wszystkim z istniejących systemów administracyjnych.

W tym kontekście warto wskazać na intensywne prace przygotowawcze do dwóch spisów, tj. Powszechnego Spisu Rolnego 2020 i Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021 r., które będą prowadzone w 2019 r. Na 2019 r. w rezerwie celowej przyznano dla GUS dodatkowe środki na sfinansowanie tych prac w kwocie 80 mln zł. Spisy to duże przedsięwzięcia angażujące wszystkich mieszkańców kraju przeprowadzane raz na 10 lat. Przygotowania mają na celu zaprojektowanie i wykonanie spisów, gwarantujące wysoką jakość wyników przy jednoczesnym dążeniu do ograniczania obciążeń społecznych i kosztów ich realizacji. Oba spisy realizowane są w ramach międzynarodowych zobowiązań polskiego państwa do ich przeprowadzenia i opracowania wyników – zgodnie z rekomendacjami ONZ i Unii Europejskiej.

W projekcie budżetu GUS na 2019 r. zaplanowano dochody w wysokości 2520 tys. zł, co stanowi 99,9% ustawy budżetowej na 2018 r. i 98,3% kwoty przewidywanego wykonania w 2018 r. Spadek planowanych na 2019 r. dochodów o 1,7% (w porównaniu do przewidywanego wykonania 2018 r.) spowodowany jest głównie malejącym corocznie zapo-

trzebowaniem na sprzedaż danych statystycznych i publikacji, ponieważ coraz więcej informacji GUS udostępnia nieodpłatnie na stronie internetowej urzędu i urzędów statystycznych.

Limit wydatków budżetowych GUS na 2019 r. został ustalony w wysokości 434 499 tys. zł, co w porównaniu do ustawy budżetowej na 2018 r. wynosi 101,6%, a w porównaniu do przewidywanego wykonania 101,3%. W strukturze planowanych wydatków na 2019 r. według działów największy udział będą miały wydatki w dziale 750 – Administracja publiczna, które będą stanowiły 92% planowanych wydatków ogółem. Wydatki w dziale 720 – Informatyka stanowiące 5,8% wydatków ogółem dotyczą przetwarzania danych statystycznych, projektowania, programowania i eksploatacji systemów informatycznych. Wydatki w dziale 150 – Przetwórstwo przemysłowe w wysokości 2,2% planowanych wydatków ogółem przeznaczone będą na druk publikacji, informacji i formularzy sprawozdawczych oraz opracowania graficzne i redakcyjno-techniczne publikacji i informacji GUS.

W strukturze planowanych wydatków według rodzajów największy udział będą miały: wydatki na wynagrodzenia – 71% wydatków ogółem, składki na ubezpieczenia społeczne – 12% wydatków ogółem, tzw. wydatki rzeczowe dotyczące głównie kosztów utrzymania 20 jednostek i zapewnienia ciągłości realizacji zadań statutowych – 6,4% wydatków ogółem, wydatki na finansowanie i współfinansowanie projektów Unii Europejskiej – 4,3% wydatków ogółem, a odpisy na ZFŚS – 2,0% wydatków ogółem. Ponadto zaplanowano wydatki majątkowe w wysokości 1,3% wydatków ogółem, tj. w kwocie możliwej do wygospodarowania w ramach limitu, ale dalece niezabezpieczającej najważniejsze potrzeby służb statystyki publicznej.

Limit wydatków z budżetu środków europejskich na 2019 r. został ustalony w łącznej kwocie 25 231 tys. zł i w porównaniu do ustawy budżetowej 2018 r. zwiększył się o 19 630 tys. zł, tj. trzyipółkrotnie. Natomiast w porównaniu do przewidywanego wykonania planu 2018 r. zwiększył się o 18 834 tys. zł, tj. prawie trzykrotnie. Środki zostały zaplanowane na dwa projekty w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020 (System Monitorowania Usług Publicznych oraz Zintegrowany System Monitorowania Sektora Ekonomii Społecznej), dwa projekty dotyczące termomodernizacji budynku GUS oraz modernizacji energetycznej budynków Urzędu Statystycznego Wrocław w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 oraz na trzy projekty w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020 (przestrzenne dane statystyczne, „Wrota Statystyki" i „Otwarte dane plus").

Projekt planu wynagrodzeń na 2019 r. ustalony został w łącznej wysokości 308 549 tys. zł i w porównaniu do ustawy budżetowej na 2018 r. zwiększył się o 10 556 tys. zł, tj. o 3,5%. Wzrost ten wynika ze zwiększenia średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń wynoszącego 2,3% oraz przyznania dodatkowych środków na regulację wynagrodzeń w podległych prezesowi GUS jednostkach terenowych, tj. w urzędach statystycznych. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2018 r. plan wynagrodzeń będzie łącznie wyższy o 11 950 tys. zł, tj. o 4%.

Plan zatrudnienia na 2019 r. wynosi 6077 etatów. W porównaniu do planu zatrudnienia na 2018 r. nastąpił spadek o 47 etatów. Członkowie korpusu służby cywilnej stanowią 4327 etatów, osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń – 1746, a 4 osoby zajmują kierownicze stanowiska państwowe. Planowane przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 2019 r. (łącznie z dodatkowym rocznym wynagrodzeniem) wynosi 4231 zł i w stosunku do ustawy budżetowej 2018 r. będzie wyższe o 145 zł. Przeciętne wynagrodzenie członków korpusu służby cywilnej wyniesie 4405 zł i w stosunku do ustawy budżetowej 2018 r. będzie wyższe o 126 zł. Wynagrodzenie osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń wyniesie 3782 zł i w stosunku do ustawy budżetowej 2018 r. będzie wyższe o 191 zł. Przeciętne wynagrodzenie osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe pozostanie bez zmian w stosunku do ustawy budżetowej 2018 r. i wyniesie 12 125 zł.

W 2019 r. działalność w formie instytucji gospodarki budżetowej prowadzić będzie Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS w Jachrance. CBiES GUS wykonuje działalność statutową w zakresie badawczym, edukacyjnym i popularyzatorskim na rzecz

statystyki publicznej oraz jednostek spoza służb resortu statystyki publicznej. W 2019 r. CBiES GUS planuje wykonać przychody ogółem na kwotę 7650 tys. zł, z tego: 7625 tys. zł – z tytułu prowadzonej działalności podstawowej oraz 25 tys. zł z tytułu odpisów amortyzacyjnych od nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych.

Przedmiotem przeważającej działalności centrum są badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych. Planowane przychody na 2019 r. w porównaniu do ustawy budżetowej 2018 r. będą niższe o 4300 tys. zł, głównie z powodu zakończenia w IV kwartale 2018 r. projektów badawczych realizowanych w ramach umów zawieranych z GUS. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję, pani prezes. Proszę pani poseł Gabrielę Masłowską o koreferat.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Projekt budżetu w części 58 – Główny Urząd Statystyczny na 2019 r. nie budzi zastrzeżeń, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków. Należy rekomendować przyjęcie budżetu w części 58.

Kilka uwag. Planowane dochody GUS są o 0,1% niższe niż w planie na 2018 r., a przy uwzględnieniu prognozowanego przez rząd wskaźnika inflacji realnie niższe o 2,3%.

Łączne wydatki zaplanowano w kwocie 434 499 tys. zł. Jest to kwota o 7 mln zł wyższa niż w planie na 2018 r. – wzrost nominalny o 1,6%, co oznacza realny spadek wydatków (0,7%) przy uwzględnieniu wskaźnika inflacji.

Należy podkreślić, że wzrost wydatków objął głównie wynagrodzenia. Natomiast wydatki rzeczowe i majątkowe pozostały nominalnie na poziomie zbliżonym do planu w 2018 r., co faktycznie oznacza spadek.

Moje zainteresowanie budzi zmniejszenie liczby etatów o 47 w stosunku do planu 2018 r. Zmniejszenie zatrudnienia następuje głównie w korpusie służby cywilnej – o 51 etatów, a zwiększenie o 4 etaty następuje w przypadku pozostałych pracowników. Należałoby zapytać, z czego wynika zmniejszenie liczby etatów o tak znaczną liczbę. Panią prezes proszę o wyjaśnienie, z czego wynika tak znaczne zmniejszenie liczby etatów.

Po drugie, w związku ze zmianą sposobu finansowania projektów badawczych w CBiES GUS zatrudnienie osób realizujących projekty będzie odbywało się na podstawie umowy zlecenia, a nie jak dotychczas, czyli zakup usług badawczych w firmach zewnętrznych, jak to miało miejsce w 2018 r. Czy tego typu zmiana przyniesie oszczędności finansowe? Czym została podyktowana? Jeśli przynosi oszczędności, to w jakiej wysokości?

Rekomenduję przyjęcie projektu budżetu.

Jeszcze jedna uwaga dotycząca struktury wydatków. W wydatkach następuje znaczne przesunięcie pomiędzy działami 720 a 750. Dlatego w dziale 720 – Informatyka w 2019 r. w porównaniu do planu 2018 r. występuje znaczny spadek wydatków, natomiast następuje wzrost do 179% w dziale 750 – Administracja publiczna. Jest to spowodowane przesunięciami wewnątrz, powodującymi zmianę wskaźników. Wynagrodzenia pracowników urzędów statystycznych zostało przeniesione z działu 720 do działu 750. Z tego powodu nastąpił znaczny wzrost wskaźnika. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Dziękuję pani poseł. Otwieram dyskusję. Kto z pan i panów posłów chciałby zabrać głos? Jest zgłoszenie pani przewodniczącej. Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Nie będę nic dodawała. Pani prezes bardzo obszernie przedstawiła projekt budżetu. Gdybyśmy w tym trybie procedowali, to nie wiem, czy do lutego skończylibyśmy budżet.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Pani przewodnicząca, troszkę więcej optymizmu. Myślę, że się uporamy.

Kto z pań lub panów posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę.

Zatem przechodzimy do rozpatrzenia punktu drugiego. Bardzo proszę panią rzecznik finansową o przedstawienie referatu.

Przepraszam, pani przewodnicząca Gabriela Masłowska zadała pytania. Bardzo proszę panią prezes, aby była uprzejma odpowiedzieć na pytania i wątpliwości pani przewodniczącej.

Wiceprezes GUS Grażyna Marciniak:

Dziękuję bardzo. Planowane zmniejszenie etatów na 2019 r. spowodowane jest zwiększeniem efektywności pracy GUS, w tym poprzez wykorzystywanie w coraz większym stopniu rozwiązań zaawansowanych technologicznie. Środki z oszczędności etatów zostaną przeznaczone na wzrost wynagrodzeń.

Po doświadczeniach z 2017 r. stwierdziliśmy, że zatrudnienie poprzez agencje pracy tymczasowej ma przewagę, ale w przypadku prac ankieterskich. Natomiast, jeśli chodzi o zatrudnianie ekspertów z określoną wiedzą, bardziej ekonomiczne jest zatrudnianie na umowę zlecenie. Jest to rozwiązanie mniej kosztowne. Nie płacimy agencji pracy tymczasowej trzyprocentowej prowizji. Stąd zmiana sposobu finansowania projektów badawczych.

Tyle tytułem odpowiedzi na pytania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Przechodzimy do rozpatrzenia punktu drugiego. Bardzo proszę, pani rzecznik finansowy Aleksandra Wiktorow.

Rzecznik finansowy Aleksandra Wiktorow:

Dzień dobry państwu. Panie przewodniczący, szanowni państwo, Rzecznik Finansowy jest finansowany z wpłat od wszystkich podmiotów rynku finansowego. Ostatnio do tego katalogu dołączono również instytucje pożyczkowe. Po upływie roku zaliczki rozliczane są według klucza uwzględniającego faktycznie poniesione koszty przez rzecznika, pomniejszone o uzyskane przychody z innych źródeł. Przychodami z innych źródeł są wpłaty dla osób, które chcą uczestniczyć w procesie pozasądowego rozwiązywania sporów – 50 zł od takiej sprawy. Dla wszystkich wniosków, które wpłynęły, odliczane są kwoty po 50 zł, tj. pochodzące od podmiotów rynku finansowego.

W 2019 r. założyliśmy znaczny jak na nas wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków. Chciałabym powiedzieć, że na dochody składają się tylko wpływy z wpłat dokonywanych przez podmioty rynku finansowego. Budżet państwa nie ma żadnego udziału w dochodach Rzecznika Finansowego. W 2018 r. zauważyliśmy znaczny wzrost wpływów w zakresie reklamacji, innych sposobów komunikowania się i próśb kierowanych do rzecznika. Przede wszystkim chodzi o istotne poglądy w sprawie, czyli osoby, które w sprawach finansowych zwracają się do sądów, proszą nas o opinię. W zakresie tego typu wniosków nastąpił wzrost o 60%.

Ponadto bardzo szybko rozwija się najdroższy do obsługi dział, czyli pozasądowe rozwiązywanie sporów. Nie wiem, czy wszyscy pamiętają, że takie mediacje są obowiązkowe. Jeżeli któraś ze stron się zwraca o mediacje, to druga strona nie może odmówić. Mediacje w tej dziedzinie są obowiązkowe, co nie ma miejsca w żadnej innej dziedzinie.

W 2019 r. nasze wpływy i koszty przewidujemy na poziomie 19 786 tys. zł, tj. o ponad 22% więcej niż w 2018 r., z czego największą pozycję zajmują wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, które łącznie stanowią ponad 65% wydatków, przy czym dla pozasądowego rozwiązywania sporów należy również część usług obcych, dlatego że z usług obcych finansujemy ekspertów powołanych do poszczególnych spraw.

Z innych wydatków na uwagę zasługują wzrastające wydatki na pocztę. Wpływające do nas wnioski muszą być opatrzone własnoręcznym podpisem, a bardzo mało osób składa wnioski przez Internet z powodu braku podpisu kwalifikowanego. Myślimy nad tym, co zrobić, żeby obniżyć wydatki na pocztę i zwiększyć liczbę wniosków składanych przez Internet. Inne wydatki w 2019 r. nie wzrastają i utrzymują się na dotychczasowym poziomie.

W przyszłym roku planujemy zatrudnić dodatkowo 12 osób.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję, pani rzecznik. Proszę panią przewodniczącą Krystynę Skowrońską o przedstawienie koreferatu dla tej części budżetu. Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pani prezes wskazała źródło przychodów, a także przeznaczenie wydatków. Podobnie jak pani prezes, przypomnę, skąd pochodzą przychody. Przychody pochodzą z opłat instytucji rynku finansowego. W materiale wskazano strukturę źródeł przychodów.

Mam do pani prośbę o udzielenie odpowiedzi na piśmie na pytanie, które zadam za chwilę. W strukturze przychodów najwięcej wpłat pochodzi od banków. Proponowana kwota wpłat wynosi 9864 tys. zł, co stanowi ok. 50% przychodów ogółem. Kolejną dużą pozycję stanowią wpłaty od zakładów ubezpieczeń – 7798 tys. zł (ok. 40%). Natomiast przychody od SKOK wynoszą 60 tys. zł, co stanowi 0,3% planowanych wpłat ogółem. Jak wyglądają sprawy dotyczące tych trzech segmentów (reklamacje plus procesowe), którymi zajmuje się Rzecznik Finansowy? Ile jest takich spraw? Gdy pracowaliśmy nad ustawą o Rzeczniku Finansowym, zastanawialiśmy się nad przychodami. Po 3 latach funkcjonowania Biura RF warto poznać informację na temat kształtowania się przychodów i wydatków na poszczególne sprawy dotyczące interwencji, procesów i reklamacji w wymienionych trzech sektorach.

Pozostałe informacje zostały sporządzone rzetelnie. Nie mam uwag do tej części budżetu.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję pani przewodniczącej. Otwieram dyskusję. Kto z pań lub panów posłów chciałby zadać pytanie lub podzielić się uwagami dotyczącymi tej części budżetu? Nie widzę. Pytanie pani przewodniczącej do pani rzecznik skierowane było z prośbą o udzielenie odpowiedzi na piśmie.

Rzecznik finansowy Aleksandra Wiktorow:

Tak. Odpowiedź zostanie udzielona na piśmie.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Myślę, że na tym wyczerpaliśmy dyskusję nad tą częścią budżetu. Stwierdzam zakończenie omawiania tych części budżetu.

Zamykam posiedzenie Komisji. Bardzo dziękuję.